

Izjava, izveščaj, povelje, vsak dan jutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisni naj se pošiljajo uredništvu. Ne rankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost. Tisk tiskarne "Edinost". — Znaša za mesec: L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32. Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva: 22.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v strokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov po L 2.—. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi, naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

POLITIKA VEROLOMSTVA

Mi smo naglasili na tem mestu že nešteto krat, da si naše juljsko ljudstvo ne dela glade deželne avtonomije nikakih iluzij. Naše ljudstvo se popolnoma jasno zaveda, da mu naši bodoči deželni zbori in odbori ne bodo pripravljali nikakih pečenih piščancev. Ravnotraj ne pričakujemo od avtonomne uredbe nikakih posebnih koristi niti v narodnem oziru; a o kakih predpravicah, ki bi tičale v avtonomiji v korist drugorodcem, tudi ne more biti nikakega govora. Vsled tega ni naš avtonomizem nikak zahtevna politična spekulacija, kakor jo naši šovinistični nasprotniki tako radi predstavljajo italijanski javnosti, temveč sloni na pretežno altruistični podlagi. V našem posebnem slučaju je avtonomija edino sredstvo, s katerim bi se dala doseči, ako ne idealna, pa vsaj najboljša rešitev kočljivega in težkega vprašanja končne uredbe novih pokrajin. Predvsem je avtonomija tisti okvir, kakor smo že ponovno naglašali, v katerem sta edino mogoča sporazum in mirno sodelovanje med Italijani in drugorodci. Kot takšna predstavlja seveda veliko dobro tudi za nas drugorodce, a še neizmerno večja je njena važnost za Italijane same in interes tudi za vseljeno Italijo, katere interesi nujno zahtevajo v novih pokrajinah tako uredbo, s katero se bo moglo anektirano prebivalstvo pomiriti s novimi razmerami in biti vsaj za silo zadovoljno s svojim novim položajem.

Ohranitev naših avtonomij zahtevajo torej te razmere same. Vsaka pametna politika pa mora predvsem upoštevati stvarne razmere, na katerih sloni vsak pravi interes dežel in držav. Z aneksijskim zakonom, ki ga je sprejel italijanski parlament pred dvema letoma (zakon od 19. decembra 1920) in s katerim so se naše dežele proglasile za sestaven del italijanskega kraljevstva, nam je italijanska država svečano obljubila v imenu vsega italijanskega naroda, da bo omenjene razmere vestno upoštevala. Člen 3. omenjenega zakona, ki ga hočemo vsled njegove temeljne važnosti za našo deželo navesti v izvirnem besedilu, se glasi: «Il governo del Re è autorizzato a pubblicare nei territori annessi lo statuto e le altre leggi del regno e ad emanare le disposizioni necessarie per coordinarle colla legislazione vigente in quei territori e in particolare con le loro autonomie provinciali e comunali (Ker vlada je pooblaščen razglasiti na anektiranih ozemljih ustavo in druge zakone kraljevstva in izdati določbe, ki so potrebne, da se ti zakoni spravijo v sklad z zakonodajo, katere je na tem ozemlju v veljavi, a posebno z deželno in občinsko avtonomijo). Ta člen aneksijskega zakona, ki je marsikomu med nami že ušel iz spomina, dokazuje dovolj jasno, da ne gre v vsem tem vprašanju za nikak kapric prebivalcev novih pokrajin ali za kako «avstrijskantsvo», temveč predstavljajo naše avtonomije pridobljeno pravo, katerega nas ne sme oropati nobena vlada in tem manj kak italijanska stranka. Ves naš avtonomizem ni potemtakem samo utemeljen v naših svojevrstnih krajevnih razmerah, temveč ga predvideva italijansko javno pravo.

Kakor rečeno, je preteklo, odkar je bil aneksijski zakon razglašen, že skoraj dve leti. V vsaki drugi državi bi bil gotovo že davno tudi izvršen. Toda Italija je postala po volji nasilnih političnih strank država svoje vrste, kateri bi skoraj zastoj iskali para. Zakoni so postali pod vplivom političnih agitacij «kosi papirja» — da rabimo izraz proslulega nemškega kancelarja —, ki se ne izvršujejo ali se izvršujejo le v toliko, kolikor je vlado volja ali v kolikor je izvršilna oblast v to prisiljena. Ves pravni red se je izpremenil na ta način v nekaj kinč, nekaj okras, ki ne tvori temeljev vsega javnega življenja v državi, temveč služi le za njeno «civilizacijsko

olepšavo». Pri takih razmerah je usoda vsakega zakona negotova, tako da ni mogoče vedeti, ali je kaj vreden ali nič. In to velja tudi glede aneksijskega zakona in njegovega 3. člena. Proti temu zakonu je naperjena vsa sedanja agitacija fašistov, nacionalistov in še nekaterih drugih strank, ki zahtevajo glasno in jasno, da se morajo naše avtonomije odpraviti in pretijo vladi, da aneksijskega zakona nikakor ne sme izvršiti. Vsi dogodki zadnjih dni od zasedbe Bocena in Tridenta po fašistih do najnovejšega koraka zastopnikov fašistovske stranke pri Facti, od katerega so zahtevali, da mora upravo novih pokrajin nemudoma popolnoma izenačiti z upravo starih, spadajo v to žalostno poglavje.

Vlada se temu pritisku političnih strank vda. Odprava osrednjega urada za nove pokrajine, odprava glavnih civilnih komisariatov in uvedba prefekture — vse to in še druge odredbe, ki se pripravljajo, dokazujejo, da se vlada ne more, predvsem pa seveda ne mara upreti temu nasilnemu pritisku. Nič nam ne jamči, da se ne bo dala zapeljati tudi na skrajni korak, ki bi obstajal v odpravi naše deželne in občinske avtonomije potom kr. odloka. Vsak zakon ostane v veljavi tako dolgo, dokler ne stopi drugi na njegovo mesto. V formalnem oziru ne more delati nikake izjeme niti aneksijski zakon. Kljub temu pa mislimo, da so gotovi zakoni, ki se brez velike škode za ugled države same ne dajo izpreminjati kar tako, da se ugoditi tej ali oni politični stranki in njenim kapricam. So zakoni, ki jih moramo smatrati za nekatere svete in nedotakljive spomenike. In ta značaj se jim daje s tem, da se razglašajo na posebno svečan način ter da se celo praznuje obletnice njihove proglasitve. V to vrsto zakonov spadajo državne ustave, ki se skrajno redko izpreminjajo, in še to skoraj izključno vsled revolucije. In v isto vrsto pa spadajo tudi aneksijski zakoni, kar je potrdila nenavadno svečana proslava aneksijske naših pokrajin k Italiji. Taki zakoni so za ljudsko domisljijo kakor vklesani v kamen in ne samo napisani na list papirja, kar jim daje, kakor smo rekli, značaj nekatere svetosti in nedotakljivosti. In predvsem kar se tiče aneksijskih zakonov, mislimo, da menda gotovo ni bil še nobeden predelan in izpremenjen.

Ta praksa je upravičena in razumljiva. Vsaka država stremi za tem, da ostane aneksijska zadobljena ozemlja trdno in trajno zapečatena. Vsako krpanje in vsako izpreminjanje takih zakonov mora omajati vero v njihovo nedotakljivost ne samo pri prizadetih drugorodcih, temveč tudi pri gospodujočem narodu samem. In tu tiče psihološka stran vprašanja naših avtonomij, ki bi ga morala imeti pred očmi vsaka pametna vlada in vsaka pametna italijanska stranka. Jemati celim pokrajinam, kar se jim je na najsvetanejši način obljubilo v imenu vsega italijanskega naroda in pred vsem svetom, bi bilo po vsem, kar smo rekli s stališča italijanske državnosti ne samo zmotno, temveč zločin, za katerega bi ne hotela prevzeti odgovornosti nobena italijanska stranka, niti sami fašisti, ki pritiskejto ravno vsled tega z vsemi močmi na sedanjo «liberalno» državo, da bi ona sama storila ta usodni korak in prevzela zanj tudi vso odgovornost.

Prizadeto prebivalstvo novih pokrajin, predvsem mi drugorodci ki prisostvujemo sedanji gonji proti nam, se zavedamo, da smo proti njej brez moči. Edino naše orožje je naš protest proti vsem takim poskusom, ki so naperjeni proti našim interesom. Kljub sedanjim žalostnim razmeram upamo, da bo prevladal zdrav razum italijanskega naroda. Odprava naših avtonomij, naj bi se izvršila pod kakršnimkoli izgovorom ali pritiskom, bi bilo kršenje svečanih obljub, pravo verolomstvo s strani odgovorne vlade!

se znala raztegniti na vse fašje v provinci. Ob enem z vladno preiskavo je izvršilo vojno ministristvo preiskavo, katere je končala baš v nasprotnem smislu.

Jugoslavija

Resolucija glavnega odbora demokratske stranke

BELGRAD, 13. Na shodu demokratske stranke je bila sprejeta prvotna resolucija z nekaterimi neznatnimi izpremembami. Sprejeta resolucija se glasi:

1. Poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke sta na svojih sejah od 10. do 12. oktobra t. l. razpravljala o vprašanju razmer na Hrvaškem, ki so bile glavni predmet diskusije, in sta sklenila sledeče:

1.) Poslanski klub in glavni odbor JDS izjavljata, da je bila ureditev razmer na Hrvaškem vedno najiskrenejša in najpotrebnejša želja in skrb demokratske stranke, ki je smatrala to zadevo kot eno najresnejših potreb naše države.

2.) Za delo v tej smeri določata poslanski klub in glavni odbor sledeče direktive: Demokratska stranka je vedno pripravljena, da sodeluje pri vsaki akciji v tem smislu pod pogojem, da se ta akcija zasnove na vidovdanskim ustavi in da ni naperjena niti proti državi niti proti narodnemu edinstvu niti proti strankinemu programu.

II. Poleg tega izjavljata poslanski klub in glavni odbor demokratske stranke, da ne odstopata od sklepa lanskega kongresa demokratske stranke, ki se glasi: «Notranja politika demokratske stranke mora biti usmerjena na to, da se vidovdanska ustava izvede do kraja in stranka se izjavlja proti vsakemu poskusu, da se vidovdanska ustava revidira in izmenja poprej, predno se s potrebnim zakonom uvede v življenje in se more na delu videti vrednost njenih določb. V tej smeri more demokratska stranka kooperirati z vsako stranko, ki zavzema v tem pogledu enako stališče».

Na podlagi tega sklepa naj se izvede zakonodajno in administrativno delo v najširšem duhu demokratskega programa, da se doseže čim močnejše jedinstvo v narodu, a z vsemi obziri, ki jih bodo politične okolnosti zahtevale.

III. Predsedniku glavnega odbora kot predstavniku stranke se propušča svoboda akcije, v kolikor se tiče pripravljajalnega dela posameznih zadev. Pravica definitivnega sklepanja pa se pridržava kompetentnim strankinim forum.

IV. Poslanski klub in glavni odbor stranke konstatira, da je soglasna volja stranke, da se obdrži popolno jedinstvo stranke, ker zahteva to državni interes.

Odhod kraljice Marije v Bukarešto na krananje romunskega kralja

BELGRAD, 12. Snoči se je kraljica Marija v spremstvu kralja in princa Pavla s posebno ladjo odpravila po Donavi. Kralj je spremljal kraljico do Turn-Severina, na kar se je danes povrnil. Kraljica Marija in princ Pavle se udeležita svečanosti povodom krananja romunskega kralja Ferdinanda dne 15. t. m.

Z orient expresom so se peljali skozi Belgrad v Bukarešto vojvoda Yorski, španski infant Alfonz, vojvoda Genovski in general Foch. Potujejo v Bukarešto, kjer se udeležijo svečanega krananja romunskega kralja.

Rezultati letošnje žetve

BELGRAD, 13. Po podatkih komisij, ki jih je poljedelno ministristvo poslalo po državi v svrhu čim točnejše ugotovitve uspehov letošnje žetve, je izdalo poljedelno ministristvo sledečo cenitev žetve: pšenica 118.000 vagonov, ječmen 26.014, oves 31.394, rž 11.278 in koruze 247.763 vagonov. V teh številkah podatki pasivnih pokrajin niso zapodeni. Potreba v celi državi znaša: pšenice 103.894 vagonov, ječmena 17.455, ovsa 23.985, rži 2418, koruze 181.137 vagonov. Preostanek letošnje žetve za izvoz bi torej znašal: pšenice 14.323 vagonov, ječmena 8559, ovsa 7609, rži 8869 in koruze 66.626 vagonov. K temu pride še preostanek lanske žetve, in sicer najmanj 12.800 vagonov pšenice ter 38.185 vagonov koruze. Država bo imela torej vsaj 150.000 vagonov žitaric za izvoz.

Statistični urad v Zagrebu je izdelal prve podatke o uspehih letošnje žetve v Hrvatski in Slavoniji. Po teh podatkih se je pridelalo leta 1922 (v oklepajih primera s povprečnim pridelkom 1906 do 1910) vagonov: županijska lislo-hrbaška 1465 (2144), modruško-reaška 911 (1319), zagrebška 3045 (4605), varaždinska 1612 (1941), bjelovarska 5289 (6436), požeška 4778 (5945), viroviška 11.511 (11.472), sremska 12.520 (18.000). Skupaj torej 41.711 (51.870) vagonov. Primanjkljaj znaša okoli 20 odst.

Čehoslovaška

Pogajanja med Stambolijskim in Klofačem za obnovo odnosov med Bolgarsko in Čehoslovaško — Odnosi z Jugoslavijo

PRAGA, 12. Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski je prispel včeraj v Prago, kjer je imel s senatorjem Vlačkom Klofačem daljše konference o obnovi odnosov med Čehoslovaško in Bolgarsko. Ministrski predsednik Stambolijski smatra, da je sedaj ugoden trenutek, da se oba slovanska naroda zbližata in da se obnove posebno stiki na kulturnem polju. Stambolijski bo sprejel tudi od predsednika Masaryka v avdienci. Uredniku «Venkova» je dal Stambolijski daljše poročilo o notranjepolitnem položaju na Bolgarskem. Glede odnosov napram Jugoslaviji se je izjavil: «Naši odnosi do Jugoslavije niso taki, kakor bi bili lahko. Upam pa, da pride Bolgarska tudi z Jugoslavijo v dobre stike».

Po sestanku v Benetkah.

PRAGA, 13. Glavno glasilo narodno-demokratske stranke «Narodni Listy» piše o sestanku med Schanzerjem in Benešem: Benešev obisk v Benetkah in njegov sestanek z ministrom vnanjih stvari Schanzerjem se zdita konec one dobe italijansko-čehoslovaških odnosov, ki se je začela maja lanskega leta z Bonomijev vladno in z ministrom Della Torretta, odnošajev, ki so se politični imenovali «korektni», diplomatski pa doba nezaupnosti. Vzrok tej nezaupnosti niso bili direktni interesi obeh držav, ki sta si predalec, da bi moglo nastati med njima kako navzkrižje, temveč je to bila posledica splošne politične orientacije. Na strani se nahaja Čehoslovaška zaveznička Jugoslavije, na drugi pa Italija, katere odnosi niso še definitivno določeni. Ker pa je Jugoslavija sestava del Male entente vplivajo ti neurejeni odnosi med Italijo in Jugoslavijo tudi na odnose z njunimi zaveznicami. Italija je videla v mali ententi ogrožitev kake druge vlasti in je zato ubrala slabo pot ter iskala zvez z Avstrijo in Madžarsko. Ta orientacija pa je temeljila na nepravilnem presojanju moči teh držav. Se-le zadnje potovanje kancelarja Seipela je poka-

zalo, v vsej gototi kočiji. Gospodarski položaj Avstrije in vso šibkost te države ter dokazalo Italiji, da jo pot, ki jo je ubrala, pelje v take finančne obveznosti, ki bi jih italijanske finance nikdar ne prenesle. Načrti o carinski zvezi so šli po vodi, in Italija se je zadovoljila z udeležbo pri mednarodni akciji za pomoč Avstriji. Politiški pomeni to, da Italija — vsaj za sedaj — ne vidi več v Avstriji eventualnega zaveznička proti «slovaški nevarnosti», ki v resnici ne obstoji drugje nego v glavah gotovih nedalekovidnih politikov.

V interesu mirnega razvoja dogodkov v srednji Evropi bi bilo zaželjivo, da bi sestank v Benetkah pomenil pečat na to izpremembo italijanske politike v srednji Evropi. Čehoslovaška politika je imela vedno le miriljubne cilje, in ni bila torej Čehoslovaška krivica, če je Italija menjala pot političnega sodelovanja z Malo entento. In če je sestanek v Benetkah dokazal, kako skupni so interesi teh dveh držav, je dosegel svoj cilj.

Rusija

Rusija ni nikakol kolonija.

MOSKVA, 11. Z ozirom na odpoved preliminarne pogodbe, sklenjene po Krasinu z Urquartom, s strani sveta komisarijev pišejo «Izvestija», da pokazuje zavrnitev ratifikacije kapitalističnemu svetu, da ruska vlada ne dopušča, da bi se ravnalo z Rusijo kot s kako kolonijo.

Vprašanje rusko-kitajske pogodbe

MOSKVA, 12. «Izvestija» se pečajo na uvodnem mestu s poskusi japonskih militaristov, ki skušajo ustvariti v Mandžuriji oporišče za boj proti Daljnovožhodni republiki na eni in Kitajski na drugi strani. Smatra se za nujno potrebno, da se sklene med Rusijo in Kitajsko pogodba, ki bo napravila konec spletkam Japoncev.

Čiherin o svojih uspehih.

PARIZ, 13. Dopsisnik «Tempsa» v Rigi brzovala: Čiherin je predložil osrednjemu izvršilnemu odboru v Moskvi poročilo o rezultatih razgovorov, ki jih je imel za časa svojega bivanja v Berlinu z nemško in francosko vlado. Čiherin izjavlja, da mora žal ugotoviti, da se v nemških industrijskih in trgovinskih krogih razodeva neko hladno razpoloženje nasproti Rusiji. Zadržanje nemške vlade — nadaljuje komisar — je, kakor vedno, prijateljsko, toda nanjo vplivajo močni elementi, da jo pripravijo do tega, da bi sklepala pogodbe raje z entento ter zapustila mednarodni načrt ruske vlade. Glede morebitne vzpostavitve političnih in trgovinskih odnosov s Francijo se je kazal Čiherin bolj optimističnega.

Poljska

Emisija novega posojila na Poljskem. VARSAVA, 13. Danes se je objavil odlok za emisijo novega mešanega posojila (zlatu in papirnatu marke) v neomejeni višini. Obresti so določene na 8 od sto.

Francija

Otvoritev francoske zbornice — Napadi na Poincaréja zaradi vnanje politike in odškodninskega vprašanja

PARIZ, 12. Danes se je zopet začelo delovanje poslanske zbornice. Začela se je razprava o splošni politiki. Radikalec Margaine je izrazil svojo skrb glede politike, ki jo vodi Francija in Anglija nasproti Turčiji in je poudarjal, da so francoske čete vkorakale v nevtralno zono z angleškimi četami in po nalogo francoske vlade. Ministrski predsednik Poincaré je izjavil, da je ta trditve povsem netočne. Francoske čete so bile poslone v Čanak brez privolitve francoske vlade, ki je takoj, ko je za to izvedela, dala ukaz, da se umaknejo. To je inaktivna — je nadaljeval Poincaré — s katero se najbolj častim in smatram, da je med tistimi, ki največ pripomagajo k ohranitvi miru. Ker je Margaine vztrajal pri svojih trditvah, je Poincaré pojasnil, da je general Harrington prosil francoskega in angleškega generala v Carigradu, naj pošljeta nekoliko čet v Čanak in ona dva sta na to pristala. Jaz sem bil o tem obveščen — je dejal ministrski predsednik — še-le po izvršenem dogodku. Obvestil sem francoski generalni štab in opozoril zavezniške vlade, da bi en sam strel mogel povzročiti splošno vojno. Vojni v l. 1912. in 1914. kažeta, kaj more postati iz balkanske vojne. Francozi in Italijani so nato umaknili svoje oddelke, angleški oddelki pa so ostali tam. Srečen sem — je zaključil Poincaré — da ni bilo nikakega incidenta, ker najmanjši incident bi bil povzročil največjo nesrečo (živahno odobravanje).

Po ministrskem predsedniku je govoril poslanec Albert Favre o odškodninskem vprašanju. Poudarjal je, da Poincaré zemanja to glavno vprašanje in da dovoljuje Nemčiji prikriti moratorij. Poslanec smatra, da je edino sredstvo za ureditev odškodninskega vprašanja znižanje nemškega dolga na primerno svoto. Amerika in Anglija sta že pripravljene na znižanje svojih terjatev. Govornik je nato napadal ministrskega predsednika, češ da vodi boj proti tujim vladam potom časopisa, Poincaré je na te besede med odobravanjem odločno protestiral, poudarjajoč, da ne more nihče bolj od njega obžalovati obtoževanja tujih vlad. Poslanec Favre je zaključil, priporočajoč previdno in zmerno politiko. Njegov govor je bil spremljan od medikcev in protestov.

Pred zaključkom se je zbornica začela razpravo o osemurnem delavniku.

Izpremembe pri francoskem poslanstvu v Rimu in Washingtonu.

PARIZ, 3. List «Intransigent» piše, da se že nekoliko dni govori o važnih izpremembah pri poslanstvih v Rimu in Washingtonu, ki sta sedaj zasedeni po Barrereju in Jusseran-

du. Poslanstvo pri Kvirinalu bo baje prevzel dr. De Konzie, bivši drž. podtajnik za trgovsko mornarico.

Nemško vprašanje in reparacijska komisija

PARIZ, 13. Reparacijska komisija je začela danes s proučevanjem finančnega položaja na Nemškem. Diplomatični urednik agencije «Havas» je informiran, da bo zahteval Sir John Bradburn od zaveznikov v zameno za finančno reformo, ki se ima izvesti v Nemčiji, naj se nemška vlada oprosti vsakega plačila v gotovini za 5 let, počenši s 1. januarjem 1923. Listi pa dvomijo, da bi francoska vlada zamagla sprejeti tak predlog z ozirom na določbo, za katero bi trajal moratorij in z ozirom na dvomljivi uspeh, ki ga je pričakovati od namernavne finančne reforme.

Anglija

Angleški izvoz in uvoz v mesecu septembru 1922.

LONDON, 13. Vrednost uvoza v mesecu septembru dosegla 76,943.660 šterlingov, tedaj je za 9,934.403 šterlingov manjša nego je bila vrednost uvoza v lanskem septembru. Izvoz znaša letos 62,511.099 šterlingov, torej za 7,263.521 šterlingov več kot lani v istem mesecu.

Amerika

Amerika odklanja vsako pomoč Evropi

WASHINGTON, 13. Vlada ameriških Zedinjenih držav je izročila javnemu tisku obširno poročilo, v katerem opisuje gospodarsko in finančno stanje Evrope in v katerem navaja razloge, ki silijo Ameriko, da odreče Evropi vsak kredit. Ameriška vlada med drugim omenja, da ni pričakovati, da bi evropske države razen Anglije mogle misliti na odplačilo dolgov, ki jih dolgujejo Ameriki. Finančno stanje Evrope je kritično in ameriška vlada mora opozarjati tudi privatne finančnike, da ne investirajo svojih kapitalov v Evropi. Ameriška vlada pripravlja seznam vseh dolgov. Evrope tudi Amerika sedaj ne more rešiti. Dalje opozarja vlada finančne kroge, da zasledujejo z vso previdnostjo nadaljnji finančni razvoj Evrope. Ameriška vlada zapira evropskim državam popolnoma svoj kredit.

Zedinjene države imajo namreč terjatev za okoli 10 milijard dolarjev. Dobiti imajo 4277 milijonov od Anglije, 2977 od Francije, 1648 od Italije itd. Kakor znano, noče Amerika nič slišati o kakik odpustitvi kreditov. Spričo dejstva, da je Evropa udarjena z nespametjo, da ima več vojakov pod orožjem kakor pred vojno, da ima Francija večjo armado, kakor jo je imel kak narod preteklega stoletja v mirovnih časih, da vsi nadaljujejo z orožerozvajem in nobena dežela ne stedi, si mislijo Američani, čemu naj bi odpustili Evropi njene dolgov? Anglija ima terjati 1778 milijonov funtov šterlingov. Francija ji dolguje 557 milijonov, Italija 476, Rusija 561, Belgija 94 itd. Francija je dolžna Zedinjenim državam okoli 3 milijarde dolarjev in Angliji okoli 560 milijonov funtov šterlingov. Reparacijski program Francije gre za tem, da naj Nemčija plača vse, kakor je bilo določeno. Pri tem pa Francija sama ne more odšteti Zedinjenim državam in Angliji ne kapitala in ne obresti svojih dolgov. Italija je dolžna Angliji in Zedinjenim državam 21 milijonov. Plaćati ne more ne obresti ne kapitala. Belgija je postala vojaška država. Na teritoriju avstroogrške monarhije, Rusije in enega dela Nemčije so nastale države, med katerimi jih je več nesposobnih za življenje. Te držve vojske, za katere sploh ne morejo pokriti stroškov. Rezultat takega ravnanja je porušenje produkcije in sistematično uničenje kapitala.

Nemčija

Napori Nemčije, da bi zajejala padec marke

BERLIN, 13. Predsednik Reicha je izdal odredbo, s katero se prepovedujejo plačila z inozemskimi devizami na nemških trgih ter določbe cen v inozemski valuti v trgovini na drobno. Inozemske devize se bodo mogle nakupovati samo na podlagi posebnega pooblastila. Le banke bodo v tem pogledu tvorile izjemo. Prodaja inozemskih deviz pa bo dovoljena samo s predložitvijo listin o istovetnosti. Odredba predvideva za kršenje teh določb kazni ječa do treh let in denarne globe do desetkratne vrednosti divize.

Švica

Vprašanje razorožitve v švicarski narodni skupščini

BERN, 13. Narodna skupščina se je bala s poročilom o tretjem zborovanju Društva narodov. Pri razpravi je govoril Molta o skrčitvi orožerozvajen. Izjavil je, da se nahaja Švica v zelo kočljivem položaju, ko gre za sklep kake pogodbe, radi svoje nevtralnosti da pa je pristala na vse predloge, ki grejo za tem, da se orožerozvajanje skrči. Govornik je dodal, da bi bil vstop vseh narodov v Društvo narodov najbolj sigurno sredstvo, da se odpravijo vojne. Zaključil je z opazko, da je bila akcija za Avstrijo veliko delo gospodarske obnovitve, da pa mora avstrijsko ljudstvo vedeti, da je njegova rešitev sedaj odvisna od notranjih reform.

Avstrija

Listi o ženevskem dogovoru.

DUNAJ, 13. Listi pišejo: V svojih včerajšnjih izjavah glede rezultatov ženevskega dogovora pred vnanjo komisijo je kancelar

Beipel zanikal, da bi se bila Avstrija odrekla svoje svobode s sprejetjem kontrole in z odstopitvijo polne moči vlad, kolikor se bo dala vladati polna moč, da izvrši finančni nart, odobren od parlamenta. Listi se radujejo nad dobrim začetkom finančne vzpostavitve države, samo socialistični list "Arbeiter-Zeitung" je nasprotno ženevski pogodbi.

Ogrska

Madžarske simpatije za Kemal pašo
BUDIMPEŠTA, 13. Ob priliki Kemalovih zmag je v budimpeštanskem občinskem svetu stavljal neki svetovalec sledeči znameniti predlog: "Občni zbor municipalne komisije stolnega in glavnega mesta Budim, pešte naj se izjavi, da navdušeno pozdravlja Kemal pašo in bratski turški narod ob priliki zmag, dobljenih v samobrambnem boju in da Kemal paši, velikemu sinu brateškega turškega naroda v znak visokega spoštovanja pokloni častni meč. V ta namen naj se po vsej državi zbira prispevki, v prvi vrsti pa naj primerno prispeva stolno mesto Budimpešta."

Vzhodno vprašanje

Grčija bo pristala na dogovor v Mudaniji?
PARIZ, 13. Listi javljajo iz Aten, da podpis premirja ni povzročil velikega razburjenja, ker se je to pričakovalo že nekoliko dni. Grški delegati v Mudaniji niso podpisali dogovora, ker niso imeli navodil od svoje vlade, katera so prišla še-le pozneje. Minister Krokidakis je izjavil časnika, da so dogovor v Mudaniji podpisali samo delegati zavezniških držav in Turčije. Grčija se bo omejevala na sporočitve svojega pristanka, ko dobi izvirnik dogovora, ki ga bodo prinesli delegati seboj iz Mudanije.

Uradno poročilo o tej zadevi pravi: Ker so prišla prepozno navodila atenske vlade glede nekaterih izprememb mudanijskega dogovora, predvsem glede amnestije v prid tracijskemu prebivalstvu, niso mogli grški delegati podpisati premirja. Sedaj je grška vlada končno veljavno sklenila sprejeti premirne klavzule in tako bodo grški delegati podpisali dogovor pred soboto. Grška vlada je o tem obvestila zavezniška poslanstva.

Turki zopet vdri v nevtralnno zono.
LONDON, 12. Iz Carigrada javljajo, da je en turški oddelek, močan 4000 mož, vključno z zagotovitvami, danim od izmet paše generalu Harringtonu glede ustavitve vsakega gibanja turških čet, prekoračil danes novo obmejno črto pri Airanu na ismijskem polotoku in napredoval nekoliko milj. General Harrington je poslal nad turško vojsko aeroplan, ki je vrjel proglase, v katerem naznanja general poveljniku oddelka, da je prekoračil nevtralnno zono. Angleški poveljnik azijske obale je poslal parlamentarno z belozastavo z nalogom, da sporoči turškim četam, da se nahajajo v nevtralnni zoni. Razen tega je bil poslan po en delegat k izmet paši in Mustali Kemal, da ju opozori na sklenjeni dogovor.

Nevtralna zona se je bržkone prekoračila po nalogu krajevnega poveljnika, ki je deloval brez višjega naloga. Smatra se, da bodo Turki poizkušali priti do položajev, ki obvladujejo Carigrad, tako da bodo lahko zahtevali izpraznitve mesta s strani tujih čet še pred sestankom konferencie.

Turki so se zopet umaknili
LONDON, 13. Iz Carigrada poročajo: Turške sile, ki so vdrele v nevtralnno zono na polotoku Izmid, tvorijo izključno kavalerijo. Turški poveljnik je naznanil angleškemu zastopniku, da so se imenovane sile umaknile nazaj v turško zono. Vzrok kršitve je bila zmošta.

Kako bodo zavezniške čete po odhodu
Grkov zasledile Tracijo
CARIGRAD, 13. Zavezniški delegati so sklenili poslati v Rodosto zavezniško komisijo, ki bo stopila v stik z generalom Niederjem, poveljnikom grške vojske, da se z njim sporazume zaradi izpraznitve Tracije in zaradi zavezniških zasledb. Francoski oddelki bodo prišli v Jedrenje. Kirilise in Lule Burgas, angleški v Rodosto, Kešan in Usunkopr, italijanski pa v Corli. Skupno število zavezniških oddelkov znaša sedem bataljonov in dva eskadrona. Medzavezniška kontrolna komisija se bo nahajala v nekoliko središčih. V Rodostu se bo nahajala medzavezniška komisija za transporte. Ukrenilo se bo tudi potrebno za zasledbo desnega brega Marice po odhodu grških čet. Italijanske čete bodo poslale v Dedegač, angleške v Kulei Burgas, Dimotiko, francoske pa v Garhagase.

Ujeti grški vojniki iz Anatolije obtoženi
vleizdajce.
CARIGRAD, 12. Zavezniški poverjeniki so izročili angorskem zastopniku noto s prošnjo, da jo pošlje Kemalovemu poverjeniku.

za vnanje stvari. V noti se opozarja, da so bili ujeti vojniki grške vojske, rojeni v Anatoliji, zbrani v posebnih taboriščih in sojeni od vojnega sodišča kot veleizdajniki, ker da so se kot turški državljani borili z orožjem v roki proti svoji domovini. Zavezniški poverjeniki se sklicujejo na tute človečnosti in izražajo upanje, da bo izdana amnestija, da tako pride do splošnega miru in do pomirjenja med raznimi narodi, ki prebivajo v Turčiji. Zavezniški poverjeniki upajo, da bo angorski poverjenik njihove ugotovitve dobrohotno upošteval.

Dnevne vesti

Spisi in načrti za agrarske operacije in za pogozdovanje Krasa, nanašajoči se na oni del Kranjskega, ki je pripadel Italiji, so še v Ljubljani. Naši posestniki trijo radi tega veliko škodo. Gre za likvidacijo raznih agrarskih operacij, zlasti za izravnavo prejemkov in plačil med posestniki, ki so dobili manj oziroma več kot povprečno vrednost. Tudi se ne morejo nadaljevati že pričetke agrarske operacije. Radi tega je posredoval poslanec dr. Josip Wilfan pri pristojnih oblastvih in je doglad, da je konvencija med sosednima kraljevinama o predaji arhivov in dokumentov že sklenjena, a, kakor tudi druge, še ne ratificirana. Iz Belgrada odgovarjajo, da jim Italija ni dodeljila nikakih arhivov, vključno s prošnjam in nujni potrebi, in da zato za sedaj tudi oni ne morejo izročiti italijanskim oblastvom nobenih spisov ali arhivov. Pri prost državljan ne more presoditi, kdo je pravi krivec, sme pa izraziti živo željo, da bi se v zgolj gospodarskem vprašanju vendar našla čimprej pot sporazuma.

Večao rešilo vprašanje. Zdi se, da Reki ni usojeno, da bi živila v miru. Le par mesecev je poteklo, od kar ne srečujemo tega imena v kolonah časnikov, a to je že predolg. V zadnjih dneh se je opažalo nekoliko bolj živahno gibanje med tržaškimi Danunzijskimi legionarji, toda o vzrokih tega gibanja ni vedel nihče nicesar povedati. Sedaj doznavamo, da je D'Annunzio izdal na Reki proglas, s katerim mobilizira vse reške legionarje; ta korak se razlaga s tem, da baje namerava Zanella nov vpad na Reko. V zadnjem hipu pa je prišla druga vest, da je D'Annunzio ukazal mobilizacijo legionarjev ne samo na Reki ampak v vsej Italiji a namen da je ta, da prepreči nameravano izpraznitev Sušaka in treh dalmatinske cone.

Gibanje v tržaški časnikarski industriji. Včerajšnja "Nazione" javlja svojim čitateljem, da z včerajšnjo številko preneha izhajati kot dnevnik in da bo izhajala od sedaj naprej le enkrat na teden t. j. vsak ponedeljek. Ohranila bo dosedanj značaj demokratičnega glasila.

Lepaki po mestu najjavljajo, da bo začel izhajati nov dnevnik "za vse" pod imenom "Corriere Triestino".

Popravek. V uvodnem članku v včerajšnji "Edinosti" nam je tiskarski skrat posebno neprijetno posegel v vrste. V drugi koloni. 31. vrsta od zgoraj, stoji tiskano: "... v gasilnih društvih se gasi ogenj in — žalibog mnogokrat — žega..." Ta stavček se glasi v izvirnem rokopisu tako-le: "... v gasilnih društvih se gasi — žalibog mnogokrat — ogenj in ne žega..." Mislili smo pri tem na žalibog res številne požare letošnje in lanskega poletja. Smatramo za potrebno, da to omenimo, da se ne najde zopet kdo, ki se bo obregnil ob naša prezaslužna gasilna društva, posebno z ozirom na našo polemiko, ki smo jo imeli nedavno z g. prof. Urbanecem, kjer smo branili naša gasilna društva pred drznimi očitki "gašenja žega". In ravno na to polemiko je naš urednik, pisec članka, mislil, ter vporabil priliko, ko je govoril o gasilnih društvih, da še enkrat zavrne svoječasne napade. To je postalo usodepolno. Urednik, ki je nato korigiral odtisek članka, je čez stvar prešel, ker je nesreča hotela, da je stavek, kakor ga je obrnil tiskarski skrat, slovnično neoporečen.

Med najmarljivejšo podružnico "Šolskega društva" spada idrijska, ki je že do sedaj poslala lepo svoto 1050 L. Ostale podružnice posnemajte! Dobrodošla so tudi živila, kakor fižol, krompir, moka, zelje, repa itd. 500 otrok v vrstih prejema dnevno brezplačno kosilo. Stroški so vsled tega veliki. Zato pa manj obljub in več dela!

Popravek. V članku "Seškova razstava pri Sv. Jakobu", ki je bil priročen v "Edinosti" št. 241 z dne 12. t. m., naj se čita "Pod okriljem krožka "Omladine" Trst" in ne "pod okriljem "Odvade".

Za prireditve v prid našim fantom. Vsa šentjakobska dekleta, ki bi bila pripravljena sodelovati pri prireditvi v prid naših novincev, so naprosena, da se udeležijo sestanka, ki se vrši danes zvečer točno ob 20. uri v dvorani DKD. — Skicateljica.

"Orgljarska šola." Vpisovanje v ogljarsko šolo se vrši vsako nedeljo v mesecu oktobru

od 9.—12. ure v prostorih "Tržaškega podpornega in bralnega društva" v ulici Torrebianca št. 39. I. nadstropje (levo). Vpisnina 5 lir; učnina za prvi letnik 25 lir, za drugi letnik 30 lir in za tretji letnik 35 lir mesečno. Članarina mesečno 2 lir. Pouk prične prve dni prihodnjega meseca.

Društvene vesti

Članstvo pevskega društva "Ilirija" in šentjakobska čitalnica priredi v nedeljo celodnevni izlet v Brezovico. Odhod ob 5.15 in 5.25 s postaje Sv. Andreja odnosno Sv. Ane do Hrpelja. Obed se lahko naroči pri društvu, odbornikih. Kdor tega ne želi, naj si napolni nahrbtnik. Povratek z večernim vlakom. V slučaju slabega vremena se vrši v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu plesna zabava v korist Šolskega društva.

Pevsko društvo "Kolo". Jutri v nedeljo ob 9. uri odbojstva seja v navadnih prostorih. Zveza mladinskih društev. Danes ob 20.30 odbojstva seja. Predsednik.

Iz tržaškega življenja

Pod avtomobil je prišel včeraj popoldne okoli 4. ure v ulici Mazzini 10 letni solarček Galileo Ternovšek, stanujoč v ulici Mazzini št. 3. Dobil je k sreči le lahke poškodbe. Prvo pomoč so mu dali na rešilni postaji.

Tatinska služkinja. Peter Deklič, stanujoč v ulici Ferriera št. 31, je imel služkinjo, ki se je imenovala Rozina Caligaris, stara 18 let. Včeraj na vse zgodaj je spravila deklica skupaj vse lastno blago ter odšla Bog si ga vedi kam. Z njo je šla tudi gospodarska listnica z 1200 lirami. Policija zasleduje tatinsko služkinjo, toda do sedaj brez uspeha.

Stari grehi. Včeraj zjutraj je bil aretiran na trgu Nicolò Tommaseo 29 letni Josip De Zan, stanujoč s svojo sestro v neki hiši v zagati Marinelli št. 12, ker ima na vesti nekoliko velikih sleparij in tatvin. Vse skupaj je izvršil v svojem rojstnem kraju v Vidmu. Odpeljal ga bodo v Videm.

Tatvina na tramvaju. Nekaj kmet po imenu Jakob Nadalino je bil včeraj okraden na tramvaju listnice s 550 lirami. Tatvina je bila javljena policiji.

Avtomobilska nesreča v Štanjelu. Sinoči so pripeljali v tukajšnjo mestno bolnišnico 9 letno Sofijo Grbec, stanujočo v Štanjelu št. 15. Deklica je prišla na cesti pri Štanjelu pod avtomobil. Dobil je rano na levo. Ker je rana lahka, jo niso obdržali v bolnišnici.

Poneverba 11.815 lir. Ludvik Weiss, ravnatelj neke trdvice v ulici Mazzini je izročil leta 1921 svojemu znancu, 38 letnemu Mateju Buricu, stanujočemu na Pandice Scoreola št. 500, svoto 11.815 lir s prošnjo, naj jo izroči v Zagrebu njegovemu bratu Norbertu Weissu. Buric je sicer šel v Jugoslavijo, kamor je pogosto zahajal s svoje strani radi kupcij; toda denarja ni izročil Norbertu Weissu.

Možakar se je namreč ustavljal v Ljubljani in je tam z izročnim denarjem igral velikega gospoda. Ko se je na navelič Ljubljane, se je preselil v neko mesto na Hrvaščini, kjer je nadalje igral velikega gospoda. Pred par dnevi mu je po pošlo vseh 11.815 lir. Ostalo mu je še nekoliko lastnega denarja. Ugibal je, kaj naj z njim ukrene; v Jugoslaviji mu ni kazalo ostati; zato se je odločil, da pojde nazaj v Trst. Vest ga je sicer nekoliko pekla, toda ni "porajtal" na to: stopil je na vlak in se odpeljal v Trst. O njegovem prihodu je pa izvedela policija ter ga včeraj aretirala. Sedaj sedi v zaporu v ulici Coroneo.

Igra na tri karte. — Igralec, ki je zgubaval. Pomorščak Andrej Martinič, star 19 let, uslužben na parniku "Roma" je sedel pred snočnim v neki gostilni v ulici Felice Venezian, ko se priselje k njemu neki možakar ter ga vpraša, če je razpoložen igrati na karte, seveda za denar. Pomorščak se je bralnil igre. Par minut pozneje je stopil v gostilno neki mož. Oni možakar mu je tedaj pomežiknil. Prišlec je razumel to znamenje: prišel je k njegovi mizi ter začel z njim igrati hazardno igro na tri karte. Imel je "srečo", zakaj dobil je vsaki krat. Ko je spoznal pomorščak, da se pri tej igri preje dobi, kot zgubi, se je lotil igrati tudi on. Parkrat je dobil, potem pa je zaporedoma zgubaval ter je na ta način zapravil 150 lir. Nesrečen igralec je ugotovil, da sta ga moža med igro sleparila. Zato ju je dal aretirati. Imenuje se: Rudolf Fuchs, star 41 let, stanujoč v ulici del Valdivrivo št. 14, in Marijan Giovanella star 30 let, stanujoči v ulici del Farneto št. 747. Oba sta bila odpeljana v zapor.

Sorodnik, ki bi rad živel na ramenih dveh otrok. 10 letni Rudolf Turroni in njegova 11 eltna sestra Tosca sta beračila pred snočnim na trgu dell'Unità. Ustavil ju je neki mestni stražnik ter ju peljal na stražnico. Tam sta otroka povedala, da jima je ukazal iti beračiti njun sorodnik po imenu Matej Fallica, stanujoč v ulici Crosada št. 12. Proti temu brezsrčnemu sorodniku se bo kazensko postopalo.

Tri kološči. Včeraj je bila aretirana neka Marija Locatel iz Milj, ker je ukradla neki sosed tri kološči.

DAROV

Zavedni Trebčani so nabrali med člani za "Šolsko društvo" znesek 57 L zagotavljač,

da bodo vedno in povsod pripravljani podporati to obrambno organizacijo. Druge vasi zganite se, posnemajte zavedne Trebčane! "Šol. društvo" daruje g. Karol Essich bogoslovec v škednju 5 L. — Tovarna testenin Znidaršič & Valentič iz Il. Bistrice je poslala za otroške vrtnice 25 kg testenin! Iskrena hvala!

Usakdo naj po svoji moči

"Šolski družbi" na pomoč priskoči!

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu

ogrski krona	—87.—	—95
avstrijske krona	—039.—	039
čehoslovaške krona	80.25.—	80.75
dinarji	35.90.—	36.30
leji	14.50.—	15.25
marke	—90.—	—95
dolarji	23.40.—	23.55
francoski franki	177.25.—	177.75
švicarski franki	437.—	440.—
angleški funti papirnat	104.05.—	104.35
angleški funti, zlato	111.25.—	113.25

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

POROČNA soba, masivna, iz bukovega lesa, se proda za L 1800. Skladišče pohištva via Udine 25. 1897

HIŠA enodružinska, z napeljano vodo in vrtom, se proda. Stanovanje takoj na razpolago. Jos. Reboli, Novi Vodmat, Ribniška ulica 201, Ljubljana. 1898

KOVASKA delavnica išče druga-podkovača, s kapitalom. Pojavnila v tobakarni Piazza Garibaldi 7. 1899

PRODAJALEC ali prodajalka, boljše moči, se sprejme v trgovino mešanega blaga na deželi. Pavel Kunstec, Šturje-Ajdovščina. 1894

KROJASKE pomočnice, boljše moči, izurjene v modernem delu, išče za takoj modna krojačnica J. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 16. 1895

STELAZE, lepe, za veliko trgovino, se prodajo po zelo nizki ceni. Istotam se sprejme družabnik s kapitalom za plodono podjetje. Naslov pri upravnistvu. 1896

SLUGA, sposoben vsakega dela, išče stalno službo. Naslov pri upravnistvu. 1892

VOJNA ODSKODNINA, branitelstvo v civilnih in kazenskih zadevah; odvetska pisarna Trotta, via Garibaldi 18, Gorica. 1893

ZDRAVILA, zagotovljena, prvovrstna za ljudi in za živino v lekarni v Sezani. 83/1

PRODAJALKA, izveščana v trgovini z mešanim blagom, z dobrimi spricvali, išče službe v kaki večji trgovini, najraje na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1883

ALESSANDRO LEVI-MINZI via del Rettori 1 in via Malcanton 7-13
Pohištvo Absolutno konkurenčne cene. 67)

Krone, srebro, zlato, diamante, briljante in platin
kupujem po najvišjih cenah. 10

Zlatarna ALBERT POVH, Via Mazzini štev. 46 (prej via Nuova)

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA
Delniška družba — Glavnica L 5.000.000.— popolnoma vplačana.
Zadružni sedež in osrednje ravnanstvo v TRSTU
Brezplačna emisija cirkularnih nakaznic, vse bančne operacije, menjalnica, borza.
Corso Giuseppe Verdi — GORICA — Telefon štev. 8 77
Blagajna posluje od 9-12 in od 15-17

Razna usnja najboljših tovarn. Velika izbira kopit. Gumijevi podpetniki „Pirelli“. Čistilo za čevlje „Brill“ in „Crea“ Use po najnižjih cenah. Za preprodajalce posebni popusti. 49 Via Udine (prej Belvedere) 49 Tel. 34-75 bis

F. CINK TRST
ZALOGA VSAKOVRSNEGA USNJA IN KOZ TER VSEH CEVLJARSKIH POTREBŠČIN
IZDELOVANJE ZGORNJIH DELOV IN VSAKOVRSNO ŠTEPANJE.

PODLISTEK
Igralec, ki dobiva.
Spisal Mavricij Jókai
Iz madžarskega izvirnika poslovenil Ivan Koštič 14

„Zeni se ne uči, marvač zna! Poklic, nadarjenost, talent — morda bolje rečeno inspiracija. Marsikdo se tega uči do smrti in vendar nikdar ne zna — drugi si niti ne prizadeva, a vendar ume in zna. Gosli imajo le eno "kobiliko", v Paganinijevih rokah kakor v pevovodjevi, a vendar je eden "malibog", drugi pa revež, ubožec. Čopič je čopič, tako v roki risarskega profesorja kot v roki Kupečkega (slovečega slakarja). Kadar Kean (sloveč angleški igralec) ne zna iz glave svoje vloge in je pijan, je vendar tudi "kobiliko"; vaski komedijant pa, če se je tudi noč in dan učil, je vendar samo "čujte vil" Napoleon je bil korporal!" Dekle je majalo neverno z glavo. "No, za posnemanje vseh teh bi moral ti vendar kdaj v rokah imeti gosli ali čopice — o tem pa nisem nikdar čula; o tvoji sposobnosti za gledališkega igralca nimam posebnega mnenja. Da bi pa postal kak Napoleon — zato menda nisi sedanj časi ugodni."

Kakšna je tista tvoja skrivnostna sposobnost?
"Ne poprašuj dalje! Samo verjamj mi, da jo imam! Sanjam o njej, kolikor hočem! Mislj si, da sem alkimist, da sem izumil fabriko zlata! Ali pa si domišljaj, da sem izumil kaj takega, kar bo iznenadilo ves svet! Postavim: gnati voz brez konja ali leteti po zraku! Kaj takega. — Mislj si, da znam s pomočjo tjanega magnetizma prorokovati številke, ki se bodo izvele v loteriji, ali pa bodoči kurz državnih papirjev! Mislj si čudeže, nemožnosti, le to mi verjamj, da kadar se vrnem k tebi (in enkrat vsako leto pridem), ti prinesem zaklade; te boš tukaj stražila pet, šest, morda tudi sedem let dokler se ne nabere izgubljeni zastavni znesek. Tedaj se vrneva v zapušteni svet, prevzameva nekdanje naše posestvo ter zavzameva tisto mesto, ki nama gre po dostojanstvu. Dotlej pa boš prenašala in čakala kakor mrtvec, ki čaka vstajenja!" Dekle je podalo Metelu roko. — Frankopanski grad se je že bližal. V enem oknu južnega stolpa je bila prižgana sveča. Torej so čakali dostoeva. "Kako žalosten kraj!" je reklo deklet. "Tukaj me lahko tudi umorijo." — "Povedal sem ti že, da se ti na tem kraju ni bati človeškega bitja. Nikjer na širokem svetu nisi zavarovana proti hudobini (a tudi proti dobrini) ljudem — samo tule." — "Dejal si, da velja tista ženska, ki bo poleg mene tam, toliko kot pravi mož, da je hrabra in močna, a to je